

Asia: VM019:00/2021, VN/2033/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmistelun rahoituksesta vuosina 2021 ja 2022

Lausunnonantaja

Lausunnonantaja on:

Sairaanhoitopiiri

Huomiot valmistelun rahoituksen määräytymisperusteisiin

a) Hyvinvointialueiden valmistelun rahoituksen määräytymisperusteet

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa tulevien hyvinvointialueiden valmistelun rahoituksesta annettavasta asetuksesta. Ehdotuksen mukaan rahoitus olisi vuonna 2021 yhteensä 14.973.000 euroa ja vuonna 2022 yhteensä 47.146.000 euroa.

Ehdotuksen mukaan Pohjois-Pohjanmaan osuus hyvinvointialueiden valmistelun rahoituksesta on:

	€/as	€/as (koko maa)
Vuonna 2021 1.188.197 €	2,9	3,1
Vuonna 2022 3.748.188 €	9,1	9,7

Alustavien laskelmien mukaan esitetyllä rahoituksella voidaan palkata Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen perustamiseen noin 15 – 20 kokoaikaista asiantuntijaa. Hyvinvointialueen muodostamisprosessissa tarvittava henkilöstömäärä tulee kuitenkin olemaan huomattavasti suurempi. Valmistelussa mukana olevan henkilöstön määrä nousee asteittain ja arvioimme sen olevan suurimmillaan vuoden 2022 kesän jälkeen jopa noin 200 henkilöä. Esitetty rahoitus on siten täysin riittämätön.

Pohjois-Pohjanmaan tulevan hyvinvointialueen henkilöstömäärä tulee olemaan maan kolmanneksi suurin, noin 18.000 henkilöä. Alueella on tällä hetkellä 19 sosiaali- ja terveystalvelujen järjestäjäorganisaatiota ja 2 pelastuslaitosta. Muutos tulee olemaan erittäin suuri ja hyvinvointialueen perustamisprosessi on yksi maan haastavimmista. Sen vuoksi Pohjois-Pohjanmaan osuutta rahoituksesta tulee nostaa huomattavasti esitetystä.

Asetusluonnoksen 4 § mukaan määrärahaa jaettaisiin enintään kaksi viidesosaa hyvinvointialueen alueella voimaanpanolain voimaantullessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviä järjestävien viranomaisten lukumäärän perusteella (järjestämisvastuullisten määrä). Järjestämisvastuullisten määrän pisteytyksessä pelastustoimen ns. muutosalueet (Vantaa-Kerava, Keski-Uusimaa, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa) on huomioitu samanarvoisina 1- >2 pistettä. Pisteytys ei huomioi riittävästi Pohjois-Pohjanmaata, jossa hyvinvointialuevalmistelun lisäksi toteutetaan samanaikaisesti kahden pelastuslaitoksen yhdistyminen. Kahden pelastuslaitoksen yhdistäminen on mittaluokaltaan ja työmäärältään huomattavasti suurempi kuin yksittäisten kuntien siirtyminen pelastustoimen alueelta toiselle (Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa). Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen valmistelun rahoituksessa pelastustoimelle tulisi määrittellä vähintään 3 pistettä.

b) HUS-yhtymän valmistelun rahoituksen määräytymisperusteet

-

Muut huomiot asetusluonnokseen tai perustelumuistioon

Muut huomiot

Asetusluonnoksen 8 § mukaan hyvinvointialueen ja HUS-sairaanhoidopiirin velvollisuudesta antaa selvitys määrärahan käytöstä säädetään valtioneuvoston 11 §:ssä ja voimaanpanolain 15 §:ssä. Pykälästä ja sen viittauksista ei tarkemmin käy ilmi, millaisia selvityksiä määrärahan käytöstä tulee antaa. Hyvinvointialueen tuleva rahoitus tulee olemaan yleiskatteista ja sen käyttämisestä ei anneta erillisiä selvityksiä. Ehdotamme, että myös valmistelun rahoitus myönnetään hyvinvointialueille yleiskatteisena, sen käyttö jätetään täysin hyvinvointialueiden harkintaan asetusluonnoksen 3 § mukaiseen tarkoitukseen eikä sen käytöstä edellytetä annettavan erillisiä selvityksiä. Tämä vähentäisi tarpeetonta hallinnollista työtä valmisteluprosessin aikana.

Alueille on 30.6.2020 myönnetty erillinen rahoitus rakenneuudistusta palvelemaan sosiaali- ja terveystoimen alueelliseen valmisteluun. Sen osa-alueelle 1 kohdennettu osuus on rajattu käytettäväksi vapaaehtoiseen alueelliseen valmisteluun ja hankekoordinaatioon. Tämä rahoitus tulee voida hyödyntää asetusluonnoksen mukaisen rahoituksen ohella hyvinvointialueen valmistelussa. Pelastustoimella ei ole ollut käytettävissä erillistä rahoitusta rakenneuudistusta palvelemaan alueelliseen valmisteluun.

Haataja Sari
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri - Sairaanhoitopiirin johtaja Ilkka
Luoma